

Dorota Pasińska

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej –
Państwowy Instytut Badawczy

e-mail: dorota.pasinska@ierigz.waw.pl

POLSKI HANDEL ZAGRANICZNY KACZKAMI ŻYWYMI I MIĘSEM KACZYM W LATACH 2012-2016

POLISH FOREIGN TRADE IN LIVE DUCKS AND DUCKS MEAT IN 2012-2016

DOI: 10.15611/pn.2018.509.27

JEL Classification: Q11, Q13, Q17, Q18

Streszczenie: Głównym celem artykułu jest przedstawienie polskiego rynku kaczego w latach 2012-2016 w kontekście zmian w handlu zagranicznym wybranymi produktami kaczymi. W badanym okresie Polska była eksporterem netto mięsa i podrobów kaczyc, importerem netto kaczek żywych. W 2016 r. w porównaniu z 2012 r. pogłowie kaczek wzrosło o prawie 43%, przy wzroście ich ubojów oraz zwiększeniu eksportu produktów kaczyc. Korzystnie na rozwój rynku oddziałuje zainteresowanie spożyciem tego gatunku mięsa w kraju, czemu sprzyja moda na spożywanie innych gatunków mięs niż kurze. Pomimo że produkcja żywca kaczego w Polsce była niewielka, w 2013 r. była ona ich szóstym producentem w Europie, a w 2016 nawet trzecim największym w UE. Znaczna część krajowej produkcji mięsa kaczego była eksportowana, przede wszystkim do Niemiec. Eksportowano głównie mięso i podroby kaczce, a importowano przede wszystkim kaczki żywe.

Słowa kluczowe: polski rynek kaczek, handel zagraniczny, pogłowie kaczek, produkcja żywca kaczego.

Summary: The main purpose of the article is to present the Polish duck market in the years 2012-2016 in the context of changes in foreign trade with selected duck products. During the considered period Poland was a net exporter of duck meat and offals, and a net importer of live ducks. In 2016, compared to 2012, the livestock of ducks (and others) increased by almost 43%, while their slaughtering increased and the export of duck products increased. The interest of consumption of this type of meat in the country, which is favored by the fashion for eating other types of meat than chicken positively affected to the development of the market. Despite the fact that the production of duck livestock in Poland was small, in 2013 Poland was its sixth producer in Europe and in 2016 Poland was even the third largest producer in EU. A significant part of the domestic production of duck meat was exported, mainly to Germany. In general, duck meat and offal were exported, and live ducks were generally imported.

Keywords: Polish duck market, foreign trade, ducks livestock, duck production.

1. Wstęp

Mięso kaczki ma niewielki udział w światowej produkcji mięsa drobiowego. Znaczące ilości mięsa kaczego są produkowane w krajach Europy oraz Azji Wschodniej i Południowej [Molnar 2017]. W latach 2012 i 2013 największym światowym producentem mięsa kaczego były Chiny, kolejne pozycje zajmowały Francja, Malezja i Birma. Światowa produkcja mięsa kaczego była bardzo skoncentrowana – ponad dwie trzecie wyprodukowały Chiny. Polska była szóstym producentem w Europie (po Francji, Węgrzech, Niemczech, Wielkiej Brytanii i Bułgarii). Duża koncentracja produkcji mięsa kaczego występowała również w Europie – ok. 95% produkcji dostarczało 6 głównych producentów [FAO 2017]. W 2016 r. Polska była trzecim największym producentem mięsa kaczego w UE (w 2014 r. zajmowała 4. pozycję) [Eurostat 2018]. W tym czasie Polska była na 9. miejscu wśród największych światowych eksporterów mięsa i podrobów kaczyc. Pierwsze 8 pozycji zajmowały: Francja, Węgry, Bułgaria, Hongkong, Chiny, Holandia, Belgia i Niemcy [UN Comtrade... 2018].

Głównym celem opracowania jest przedstawienie polskiego rynku kaczego w latach 2012-2016 na tle zmian w handlu zagranicznym wybranymi produktami kaczymi, tj. żywcem oraz mięsem i podrobami. Zasadniczą metodą służącą do osiągnięcia celu jest analiza porównawcza w czasie (przyrosty względne oraz wskaźniki dynamiki o podstawie stałej i łańcuchowej) pogłowia kaczek, eksportu i importu ogółem (tj. mięsa i podrobów kaczyc oraz kaczek żywych) oraz analiza struktury towarowej wywozu i przywozu wybranych produktów kaczyc oraz pogłowia według skali chowu. Otrzymane rezultaty są ważne dla hodowców kaczek, przetwórców, eksporterów, importerów, handlu detalicznego, hurtowego i gastronomii oraz dla polityki gospodarczej państwa. W badaniach wykorzystano dane roczne z lat 2012-2016, których dostawcą jest Ministerstwo Finansów, korzystano również z danych Głównego Urzędu Statystycznego, bazy danych Comtrade i FAO. Odstępstwa od przyjętego zakresu czasowego wynikały głównie z braku dostępu do danych.

2. Tendencje w pogłowiu i produkcji kaczek w Polsce

Kaczkę udomowiono ok. 3000 temu, pochodzi ona od dzikiej kaczki krzyżówki [Stern 1995].

Produkcja kaczek w Polsce jest ważną częścią produkcji zwierzęcej. Mięso kaczki nie cieszy się dużym zainteresowaniem konsumentów, jest raczej produktem niszowym. Oprócz mięsa kaczki mogą dostarczać również jaj, stłuszczonych wątrób, a także puchu i pierza. Mogą być również utrzymywane w celach ozdobnych, zwłaszcza rasy kolorowe [Pałka 2012]. W Polsce mięso kaczki jest postrzegane jako produkt droższy, szlachetny, zwykle podaje się je na szczególne okazje [Gornowicz, Lewko 2015]. W ostatnich latach jego popularność wzrosła również w restauracjach,

co ma związek m.in. z rozkwitem kuchni chińskiej [Wilkanowska 2014]. Azjatyckie restauracje są coraz powszechniejsze nie tylko w Polsce, lecz także w Europie i Ameryce Północnej. Oferują szeroki wachlarz specjalnych dań z kaczek [Pingel 2011].

Gatunek ten cechuje się tendencją do otluszczania, a duży udział tłuszczu wraz ze skórą jest raczej niechętnie widziany przez konsumentów [Biesiada-Drzazga i in. 2012]. Tłuszcz ten jest uznawany za zdrowy ze względu na zadowalający udział kwasów tłuszczowych nienasyconych. Mięso kaczki zawiera nie tylko białko, lecz także fosfor, potas, żelazo i witaminy z grupy B, jest ono jednak bardziej kaloryczne niż mięso drobiu grzebiącego [Książkiewicz 2012].

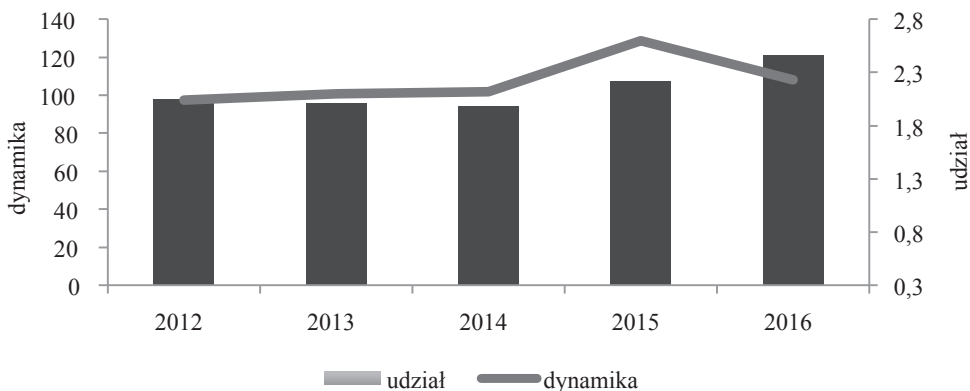
Jajka kaczki prawie nie są wykorzystywane w przetwórstwie w Europie, nie są one również kierowane do spożycia [Powrie, Nakai 1986, za: Okruszek i in. 2008]. W Polsce, w przeciwieństwie do niektórych krajów azjatyckich, spożywa się je bardzo rzadko, choć ich zastosowanie może być nad wyraz szerokie. Mogą służyć jako dodatek do kiełbas parzonych, pasztetów, mięsnych wyrobów drobiowych, żółtko można wykorzystać do produkcji majonezów, a ugotowane i zamarynowane jajka mogą być składnikiem kanapek i sałatek. Można je zastosować do zagęszczania sosów, zup i kremów do ciast. Jednak najczęściej są składnikiem wypieków (w tym bezglutenowych), choć można je również wykorzystać do domowego makaronu [Lewko 2015].

Do najczęściej spożywanych gatunków mięsa drobiowego w Europie i Ameryce należy mięso kurze i indyckie. Mięsa te charakteryzują się większą zawartością mięsa oraz mniejszą skórą z tłuszczem podskórnym. W południowej i wschodniej Azji mięso kaczki jest konsumowane przede wszystkim przez rolników wykonujących prace mało zmechanizowane. Prace te wymagają dużo energii, dlatego też pożądana jest duża zawartość tłuszczu w tuszce [Kokoszyński 2011].

W Polsce znaczna część krajowej produkcji mięsa kaczego jest eksportowana. W konsekwencji polski konsument kaczki ma ograniczone możliwości zakupu, rzadko występują one również w sklepach mięsnych, choć niewątpliwie w ostatnich latach można zauważyć poprawę możliwości zakupu, w szczególności w większych miastach. W małych miastach można je najczęściej kupić na targach, a w sklepach mięsnych pojawiają się rzadziej i zwykle nie są w stałej ofercie.

W niektórych krajach dużą popularnością cieszą się stłuszczone wątroby kaczki. W Polsce ustawa o ochronie zwierząt zabrania tuczu kaczki na stłuszczone wątroby [Ustawa dnia 21 sierpnia 1997]. Zakaz ten może przyczynić się do obniżenia efektywności finansowej produkcji. Rezultatem wprowadzenia tych przepisów było zmniejszenie popytu na materiał towarowy tego gatunku [Gornowicz, Szukalski 2015].

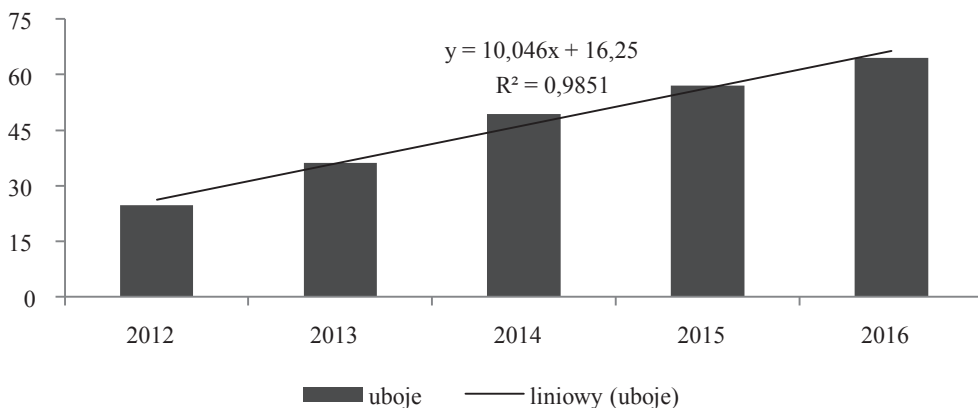
Kaczki cechują się szybkim tempem wzrostu, dużą odpornością na trudne warunki środowiskowe i choroby [Maciołek, Olczyk 2003]. Inną ich zaletą jest niewybredność w spożywaniu pasz, nawet tych o mniejszej wartości pokarmowej [Książkiewicz 2012].

Rys. 1. Zmiany pogłowia kaczek i innych (rok poprzedni = 100) [w %] oraz udział pogłowia kaczek w pogłowiu drobiu ogółem w Polsce (stan pod koniec II półrocza) [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie [GUS 2013-2017].

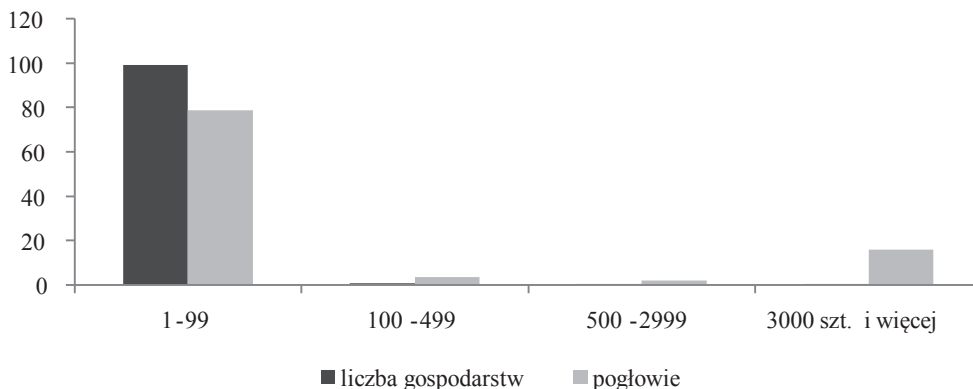
W 2016 r. w porównaniu z 2012 r. pogłowie drobiu zwiększyło się o 23,4 mln sztuk do 148,9 mln sztuk, o czym zdecydował przede wszystkim wzrost pogłowia drobiu kurzego (oprócz niosek) o 19,1 mln sztuk do 87,5 mln sztuk, niosek o 4,2 mln sztuk do 48,4 mln sztuk, kaczek i innych o 1,1 mln sztuk do 3,7 mln sztuk (rys. 1). Pogłowie pozostałych gatunków spadło (tj. indyków o 0,6 mln sztuk do 8,5 mln sztuk i gęsi o 0,4 mln sztuk do 0,9 mln sztuk). W latach 2012-2016 największy udział w pogłowiu drobiu miał drób kurzy (z udziałem od 89,7% do 91,2%), a udział kaczek i innych wahał się od 2% (w 2013 i 2014 r.) do 2,5% (w 2016 r.) [GUS 2013-2017].

Rys. 2. Uboje przemysłowe kaczek (w tys. ton wagi żywej)

Źródło: opracowanie własne [GUS 2013-2017].

W 2016 r. w porównaniu z 2012 r. uboje kaczek zwiększyły się z 25 tys. ton wagi żywej do 65 tys. ton wagi żywej (rys. 2). Na podstawie oszacowanej liniowej funkcji trendu, dla uboju kaczek można stwierdzić, że z okresu na okres ubój rósł o ok. 10 tys. ton [GUS 2013-2017]. Za pomocą skonstruowanego równania udało się objaśnić 98% zmienności zmiennej objaśnianej, tj. ubojów kaczek. W badanym okresie największy udział w strukturze ubojów miały brojlery kurze [GUS 2013-2017].

Rys. 3. Struktura pogłowia kaczek według skali chowu w 2010 r. (od 1 do 3000 sztuk i więcej) [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie [GUS 2011, s. 115].

Produkcja kaczek w Polsce była słabo skoncentrowana, w 2010 r. 78,89% pogłowia kaczek było utrzymywanych w stadach liczących od 1 do 99 sztuk, a ich utrzymaniem zajmowało się 99,29% gospodarstw (choć w okresie badanym była lepiej skoncentrowana niż w 2010 r.). Natomiast w stadach liczących powyżej 3000 tys. sztuk znajdowało się 15,77% pogłowia, a utrzymywało je 0,04% gospodarstw [GUS 2011] (rys. 3). W 2010 r. liczba gospodarstw rolnych zajmujących się chowem kaczek wynosiła 207,4 ty s. [GUS 2011]. W tym czasie średnio w kraju na jedno gospodarstwo utrzymujące kaczki przypadało 4 kaczki [GUS 2011]¹.

3. Handel zagraniczny kaczkami oraz mięsem i podrobami kaczymi

W latach 2012-2016 polskie obroty handlu zagranicznego kaczkami i mięsem kaczym cechowały się tendencją wzrostową (rys. 4). W ujęciu względnym średnioroczne tempo wzrostu eksportu produktów kaczyczych wyniosło ok. 32%. Eksport ogółem (żyweca, mięsa i podrobów kaczyczych) wzrósł ponad trzykrotnie, z 5,5 tys. ton w 2012 r. do 17,0 tys. ton w 2016 r., przy jednoczesnym ponad dwukrotnym wzroście importu produktów kaczyczych, do 1,3 tys. ton. W badanym okresie Polska była eks-

¹ Ze względu na brak danych bardziej aktualnych przedstawiono dane z 2010 r.

porterem netto badanych produktów kaczycych ogółem. O wzroście wolumenu wywozu zdecydowało przede wszystkim zwiększenie wywozu mięsa i podrobów kaczycych ogółem (tab. 1), które w latach 2015-2016 było możliwe dzięki znacznemu wzrostowi ubojów żywca kaczego. Pomimo dominującej tendencji wzrostowej w wywozie poszczególnych grup produktów kaczycych występowały również jego spadki:

- kaczek żywych o 89,6% w 2015 r.,
- mrożonego mięsa i podrobów kaczycych o 0,8% w 2015 r.

Tabela 1. Zmiany wolumenu eksportu i importu kaczek żywych oraz mięsa i podrobów kaczycych [w %]

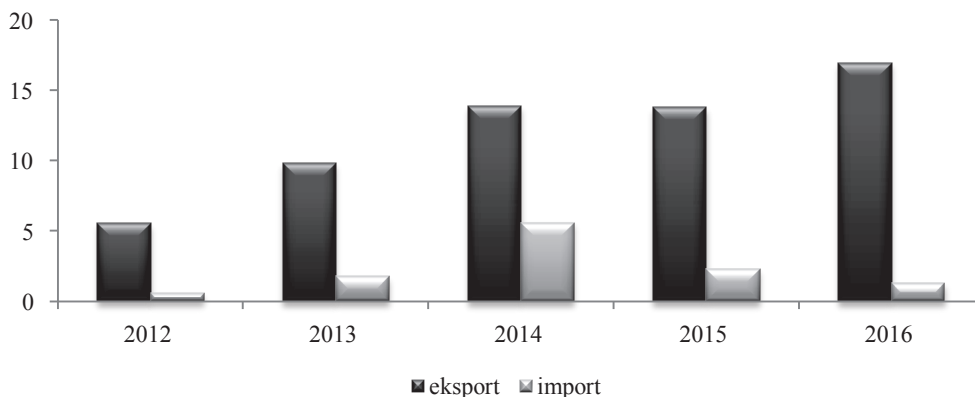
Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2016
	rok poprzedni = 100				rok 2012 = 100
Eksport					
Ogółem	177,3	141,5	99,0	123,3	306,4
Kaczki żywe	4627,8	1003,4	10,4	886,7	42 892,5
Mięso i podroby schłodzone	177,1	125,2	102,8	143,5	327,0
Mięso i podroby mrożone	177,2	142,8	99,2	120,4	302,0
Import					
Ogółem	298,3	322,1	41,3	55,2	219,0
Kaczki żywe	333,2	462,2	38,8	45,2	270,2
Mięso i podroby schłodzone	907,5	502,6	106,1	352,8	17 066,4
Mięso i podroby mrożone	247,1	53,2	75,5	95,1	94,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie [MF 2013-2017].

W badanym okresie import produktów kaczycych (ogółem) wyrażony w ujęciu ilościowym wzrósł o 119%, a w ujęciu wartościowym o 113%, do 151 mln zł. Wzrost wolumenu importu był wypadkową ponad 2,5-krotnego wzrostu przywozu kaczek żywych oraz 170-krotnego mięsa i podrobów kaczycych (tab. 1). Pomimo że wolumen importu badanych produktów kaczycych wzrósł w 2016 r. z porównaniu z 2012 r., import kaczek żywych spadł w 2015 i 2016 r. (w porównaniu z rokiem poprzednim). Zmniejszenie importu mięsa i podrobów mrożonych oraz kaczek żywych w ostatnich dwóch latach analizowanego okresu prawdopodobnie było spowodowane bogatą i wciąż rozszerzaną ofertą krajowych dostawców piskląt kaczycych oraz przetwórców produktów kaczycych, z czego wynikało mniejsze zapotrzebowanie uzupełniania krajowej podaży tych produktów przez import. Import mięsa kaczego w Polsce, zwłaszcza wobec eksportu tego produktu, był niewielki.

W latach 2012-2016 udział eksportu wybranych grup produktowych kaczycych w eksporcie poszczególnych grup produktowych drobiu ogółem był zróżnicowany. Największy zanotowano w przypadku mięsa i podrobów kaczycych (wahał się od 1,0% do 1,9%), a w przypadku kaczek żywych był mniejszy (wahał się od 0,0% do 0,4%) (tab. 2). Udział importu żywych kaczek w imporcie żywego drobiu ogółem

wahał się od 0,7% do 5,8%, mięsa i podrobów kaczych w mięsie drobiowym ogółem – od 0,6 do 1,5%.

Rys. 4. Polski handel zagraniczny kaczkami oraz mięsem i podrobami kaczymi w latach 2012-2016 [w tys. ton]

Źródło: opracowanie własne na podstawie [MF 2013-2017].

Tabela 2. Udział eksportu (importu) wybranych grup produktowych kaczych w eksporcie (importcie) poszczególnych grup produktowych drobiowych ogółem [w %]

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Eksport					
Kaczki żywe	0,0	0,0	0,4	0,0	0,2
Mięso i podroby kacze	1,0	1,7	1,9	1,6	1,6
Import					
Kaczki żywe	0,7	1,6	5,8	2,0	0,8
Mięso i podroby kacze	0,6	1,5	0,9	0,8	0,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie [MF 2013-2017].

W latach 2012-2016 struktura towarowa polskiego eksportu wybranych produktów kaczych była podobna: dominowało mięso i podroby kacze ogółem (o udziale ponad 99%), głównie mięso i podroby mrożone ogółem, których udział wahał się od 87,2% w 2016 r. do 89,3% w 2015 r. (tab. 3). Eksportowano głównie mięso i podroby mrożone, a przede wszystkim:

- tzw. kaczki 63% lub inaczej zgłaszane (kaczki, niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków),
- tzw. kaczki 70% (kaczki, niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami),
- podroby jadalne (z wyłączeniem wątróbek),
- kawałki bez kości [MF 2013-2017].

- Największy udział w eksporcie schłodzonego mięsa i podrobów kaczyc miały:
- tzw. kaczki 63% lub inaczej zgłaszane (kaczki, niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków),
 - nogi i ich kawałki z kośćmi,
 - kawałki bez kości,
 - tzw. kaczki 70% (kaczki niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami),
 - grzbiety, szyje, grzbiety (łącznie z szyjami), kupry i końce skrzydeł [MF 2013-2017].

Tabela 3. Udział eksportu (importu) poszczególnych grup produktowych w eksporcie (importie) ogółem produktów kaczyc (kaczek, mięsa i podrobów kaczyc) [w %]

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Eksport					
Kaczki żywe	0,0	0,1	0,6	0,1	0,5
Schłodzone mięso i podroby kacze	11,5	11,5	10,2	10,6	12,3
Mrożone mięso i podroby kacze	88,4	88,4	89,2	89,3	87,2
Import					
Kaczki żywe	58,5	65,3	93,7	88,1	72,1
Schłodzone mięso i podroby kacze	0,1	0,4	0,6	1,6	10,0
Mrożone mięso i podroby kacze	41,4	34,3	5,7	10,4	17,9

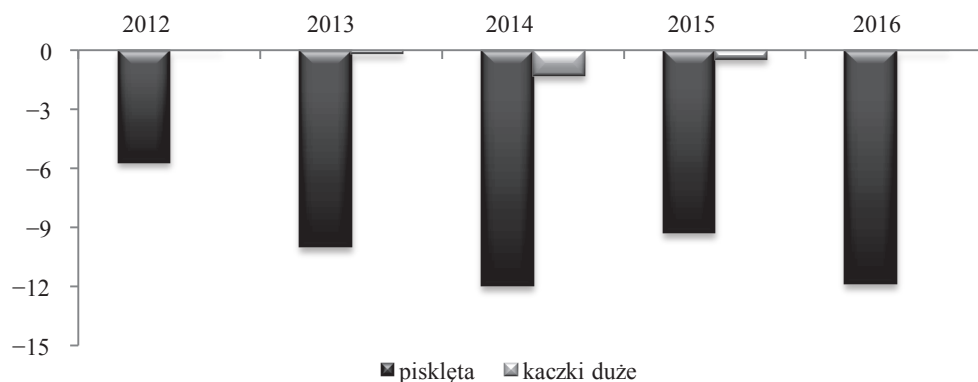
Źródło: opracowanie własne na podstawie [MF 2013-2017].

Struktura geograficzna eksportu mięsa i podrobów kaczyc była skoncentrowana. Mięso i podroby były eksportowane z Polski głównie do krajów UE – największym odbiorcą w 2012 r. była Holandia (54% udziału), a w latach 2013-2016 Niemcy (udział od 41,4% do 53,3%). Natomiast wśród krajów trzecich największym nabywcą był Hongkong (od 3,8% do 7,0%). Relatywnie mały udział w wywozie miał żywiec kaczy (bliski 0%) [MF 2013-2017].

Struktura towarowa polskiego importu produktów kaczyc była zróżnicowana i zmieniała się (tab. 3). Udział kaczek żywych w imporcie wahał się od 58,5% do 93,7%, mięsa i podrobów schłodzonych od 0,1% do 10,0%, mrożonych od 5,7% do 41,4%. Import mięsa i podrobów schłodzonych był marginalny: zwiększył się z ok. jednej tony w 2012 r. do ok. 128 ton w 2016 r. W tym czasie zmniejszył się import mięsa mrożonego: z 241 ton w 2012 r. do 228 ton w 2016 r., najwyższy wolumen importu wystąpił w 2013 r. i wyniósł 597 ton. Spośród mięsa i podrobów mrożonych w latach 2012-2016 najwięcej zaimportowano:

- tzw. kaczek 70% (kaczki niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami),

- tzw. kaczek 63% lub inaczej zgłaszanych (kaczki niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków) [MF 2013-2017].

Rys. 5. Saldo handlu zagranicznego pisklętami kaczymi i kaczkami dużymi [w mln sztuk]

Źródło: opracowanie własne na podstawie [MF 2013-2017].

W badanym okresie więcej piskląt kaczyc importowano do Polski aniżeli eksportowano z Polski (rys. 5). W latach 2012-2015 nie eksportowano z Polski dużych kaczek, ale je importowano. Import dużych kaczek wahał się od kilku tysięcy sztuk (w 2012 r. ok. 9 tys. sztuk) do 1,3 mln sztuk (w 2014 r.).

W latach 2012-2016 Polska była eksporterem netto mięsa i podrobów kaczyc. Saldo obrotów mięsem i podrobami schłodzonymi wzrosło z 8,7 mln zł w 2012 r. do 19,7 mln zł w 2016 r., a mięsem i podrobami mrożonymi z 35,1 mln zł do 126,5 mln zł (zob. tab. 4). W badanym okresie saldo zarówno w ujęciu ilościowym (wagowo), jak i wartościowym kaczkami żywymi było ujemne. Najniższą wartość przyjęło w 2014 r. (ok. 50 mln zł), a najwyższą w 2012 r. (13,2 mln zł).

Tabela 4. Salda obrotów handlu zagranicznego produktami kaczymi (w tys. ton i mln zł)

Saldo	2012	2013	2014	2015	2016
w tys. ton					
Kaczki	-0,3	-1,1	-5,2	-2,0	-0,8
Schłodzone mięso i podroby kaczce	0,6	1,1	1,4	1,4	2,0
Mrożone mięso i podroby kaczce	4,7	8,1	12,1	12,1	14,6
w mln zł					
Kaczki	-13,2	-27,6	-50,5	-29,8	-29,4
Schłodzone mięso i podroby kaczce	8,7	12,4	17,1	16,8	19,7
Mrożone mięso i podroby kaczce	35,1	67,7	105,0	100,5	126,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie [MF 2013-2017].

Szansą dla niektórych producentów może być produkcja ekologiczna tego gatunku żywca, choć może się ona wiązać z wyższymi kosztami. Producenci takich kaczek uzyskują zwykle wyższe ceny w skupie. Na produkty ekologiczne można znaleźć nabywców zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym. Produktami niszowymi, za które można uzyskać wyższe ceny, mogą być również np. kaczki hodowane bez użycia antybiotyków, karmione w specyficzny sposób czy utrzymywane w ponadprzeciętnie dobrych warunkach. Ponadto niektóre rasy można wykorzystać w agroturystyce.

4. Zakończenie

Obecnie Polska jest samowystarczalna w produkcji mięsa kaczego. W 2016 r. w porównaniu z 2012 r. obroty handlu zagranicznego produktami kaczymi poprawiły się. Struktura eksportu była odmienna niż importu. Eksportowano znaczne ilości mrożonego kaczego mięsa i podrobów, a kaczek żywych relatywnie niewiele. W strukturze importu dominowały kaczki żywe, ich udział był większy niż w eksporcie.

W badanym okresie więcej kaczek żywych importowano niż eksportowano, mniej mięsa i podrobów kaczek importowano niż eksportowano. Do zwiększenia polskiego eksportu produktów kaczych mogą się przyczynić: dywersyfikacja kierunków geograficznych wywozu, przewaga cenowa polskich produktów kaczych na rynku unijnym i światowym, a przy tym ich odpowiednia jakość, identyfikacja nisz rynkowych na rynkach zagranicznych, a także dostosowanie produktów do preferencji klientów (np. opakowań, gramatur, smaków). Zwiększeniu spożycia w Polsce może zaś sprzyjać wzrost dostępności tego gatunku mięsa, a także zadbanie o edukację potencjalnych klientów w zakresie jego obróbki kulinarnej. Mięso kaczki w Polsce najczęściej spożywane jest przy okazji różnych świąt, a także w restauracjach, rzadziej jest elementem codziennych posiłków. W ostatnich latach jest bardziej dostępne, ale nie zawsze jest w stałej ofercie dyskontów.

W najbliższych kilku latach przewidywane jest utrzymanie eksportu produktów kaczych na relatywnie wysokim poziomie. Polska nadal będzie jednym z głównych europejskich producentów żywca kaczego, pod warunkiem jednak, że nie wystąpią poważne zakłócenia na rynku. Zagrożeniem dla sektora może być ptasia grypa. Może przyczynić się ona do spadku poglobia kaczek w Polsce, do spadku ich nieśności czy zamknięcia rynków przez niektóre kraje trzecie (niebędące członkami UE) na drób importowany z Polski². Zapobieganie negatywnym skutkom ptasiej grypy często wiąże się z ponoszeniem przez producentów dodatkowych kosztów, a w efekcie z obniżeniem rentowności produkcji. Nadal największym światowym producentem mięsa kaczego będą Chiny, czemu sprzyjać będzie relatywnie wyższa konsumpcja tego gatunku mięsa w tym kraju.

² Ograniczenia te mogą dotyczyć drobiu pochodzącego z Polski lub określonych regionów. Mogą one utrudniać wywóz produktów kaczych z Polski.

Literatura

- Biesiada-Drzazga B., Grużewska A., Charuta A., Litwa M., Nasiłowska A., 2012, *Badania nad wzrostem, budową ciała i wartością rzeźną kaczek STAR 53 H.Y.*, Roczniki Naukowe Zootechniki, t. 39, z. 2, s. 225-235.
- Eurostat, 2018, *Slaughtering in slaughterhouses – monthly data*, <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do> (14.02.2018).
- FAO, 2017, <http://www.fao.org/faostat/en/#data/QL> (11.12.2017).
- Gornowicz E., Lewko L., 2015, *Kaczki – mięso produkcja – spożycie tradycja*, Instytut Zootechniki – PIB, Kraków.
- Gornowicz E., Szukalski G., 2015, *Mięso kaczki – wybrane zagadnienia krajowej produkcji*, Polskie Drobiarstwo, nr 8, s. 2-10.
- GUS, 2011, *Powszechny Spis Rolny 2010. Zwierzęta gospodarskie i wybrane elementy metod produkcji zwierzęcej*, Warszawa.
- GUS, 2013-2017, *Zwierzęta gospodarskie w 2012, 2013, 2014, 2015, 2016*, Warszawa.
- Kokoszyński D., 2011, *Ocena cech mięsnych mieszańców użytkowych kaczek typu Pekin*, Wydawnictwa Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego, Bydgoszcz.
- Książkiewicz J., 2012, *Rodzime stada zachowawcze kaczek w aspekcie przydatności konsumpcyjnej w kuchniach regionalnych*, Instytut Zootechniki, Kraków.
- Lewko L., 2015, *Jakość jaj kaczek – parametry fizyczne*, Wydawnictwo Instytutu Zootechniki – PIB, Kraków.
- Maciołek H., Olczyk B., 2003, *Współczesne tendencje w zakresie chowu drobiu wodnego w Polsce*, Polskie Drobiarstwo, nr 4, s. 16-17.
- MF, 2013-2017, Ministerstwo Finansów, *Niepublikowane dane Centrum Analitycznego Izby Administracji Skarbowej w Warszawie* (od 1.03.2017 jednostki Krajowej Administracji Skarbowej, a do 28.02.2017 Centrum Analityczne Administracji Celnej – CAAC), Warszawa.
- Molnar S., 2017, *Production and trade of duck products in global view*, Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, t. 19, z. 3, s. 199-205.
- Okruszek A., Książkiewicz J., Haraf G., Biernat J., 2008, *Wpływ pochodzenia kaczek z różnych stad zachowawczych na wybrane cechy jakościowe jaj*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Technologia, t. 13, nr 30, Wrocław, s. 44.
- Pałka H., 2012, *Przydatność ras kaczek i gęsi do chowu ekologicznego*, Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Karniowice.
- Pingel H., 2011, *Waterfowl Production for Food Security*, Lohmann Information, vol. 46 (2), Oct., s. 32-42.
- Powrie W.D., Nakai S., 1986, *Egg Science and Technology*, [w:] W.J. Stadelman, O.J. Cotterill (eds.), *The Avian Egg*, Macmillan, London, s. 61-90.
- Stern A., 1995, *Przydomowy chów drobiu*, Oficyna Wydawnicza MULTICO, Warszawa.
- UN Comtrade Database, 2018, <https://comtrade.un.org/data/Comtrade> (10.01.2018).
- Ustawa z 21 sierpnia 1997 o ochronie zwierząt, Dz.U. 1997, nr 111, poz. 724 ze zm.
- Wilkanowska A., 2014, *Walory mięsa drobiu wodnego*, Hodowca Drobiu, nr 3, s. 46-50.